

ΝΙΚΟΣ ΔΑΒΒΕΤΑΣ

άντρες
χωρίς άντρες

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

«... ήταν σαν να έπρεπε εκείνος να πεθάνει
και η ντροπή να ζήσει».

ΦΡΑΝΤΣ ΚΑΦΚΑ, *Η δίκη*

Η ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΚΑΛΥΤΕΡΟΥ ΜΟΥ ΦΙΛΟΥ ήταν επιλεκτική αλλά ξεπερνούσε κατά πολύ τον συνήθη μέσο όρο. Από μια άποψη, κατάρα κι ευλογία μαζί. Ο ίδιος ισχυριζόταν από τα φοιτητικά μας χρόνια ακόμη, στη Νομική, ότι ενώ δεν είχε συγκρατήσει ούτε έναν όρο, ούτε μία φράση από τις παραδόσεις της τελευταίας εβδομάδας, θυμόταν ολοκάθαρα τη στιγμή της σύλληψής του. Ότι δηλαδή, κατά έναν περίεργο τρόπο, είχε μεταφερθεί, στο νέο κύτταρο που έμελλε να πάρει τη μορφή του, ακέραιη η εμπειρία του μοιραίου ζευγαρώματος, η κατάληξη της τρελής κούρσας του πιο γρήγορου σπερματοζωαρίου στην αγκαλιά του ενός και μόνο διαθέσιμου ωαρίου.

Ναι, η μεγάλη στιγμή της διείσδυσης, της σύγκρουσης και της συγχώνευσης, το αυστηρά δικό του Μπινγκ Μπανγκ, μας έλεγε στα σοβαρά και με ύφος που δεν σήκωνε αντίρρηση πως είχε αποτυπωθεί διά παντός στο υπό διαμόρφωση εγώ, όπως

περίπου και ο ίσκιος του εξαερωμένου Γιαπωνέζου στη σημείο «μηδέν» της Χιροσίμα.

«Ανοίξτε κανένα βιβλίο ρε, δέκατη όγδοη εβδομάδα της κύησης και το έμβρυο έχει στύση, μάλιστα, στύση, και δεν θα έχει μνήμη;»

Πεισματικά επαναλάμβανε κάθε τόσο πως υπάρχει ανάμνηση πριν από τη λεγόμενη «βρεφική μνήμη» και ότι αυτός μπορούσε να ζωντανέψει μπροστά στα μάτια του την κάθιδρη πλάτη της μέλλουσας μητέρας του να χορεύει ορθωμένη πάνω στο γυμνό σώμα του νεαρού άντρα.

Να θυμηθεί, δηλαδή, τον μέλλοντα πατέρα του ανάσκελα ξαπλωμένο και το τολμηρό κορίτσι, που με δικιά του πρωτοβουλία τον είχε καβαλικέψει ανάποδα, με μέτωπο προς τα πόδια και με θέα προς τον ολόσωμο καθρέφτη εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα μεγαλύτερη διέγερση και για τους δυο, τουλάχιστον όσο το φως εκείνου του μοιραίου απογεύματος επέτρεπε την αναπαραγωγή των ειδώλων τους στο βάθος του κρύσταλλου.

Ο πατέρας του καθυστέρωσε την εκσπερμάτιση σφίγγοντας τους βουβώνες του, τεντώνοντας τις κνήμες και τα πέλματα, ενώ η μητέρα του, που εκείνη την εποχή είχε σταματήσει να παίρνει τις συνήθεις προφυλάξεις, κάλπαζε προς τη σύλληψή του πεπεισμένη, ότι ήταν η μαγική ώρα που είχαν ανοίξει και οι επτά ουρανοί.

Έτη αργότερα οι γονείς του θα επιβεβαιώσουν την εικόνα αυτή από την προσωπική του κοσμογονία, αν και με ορισμένες διαφορές. Αμελητέες οι περισσότερες. Η κυριότερη όμως εστιάζεται στην επιθυμία. Γιατί μισό αιώνα αργότερα, λίγο πριν πεθάνει στον έβδομο όροφο του «Μετροπόλιταν», ο πατέρας του θα του εξομολογηθεί ότι την ώρα της σύλληψής του στο νυφικό κρεβάτι, με τα ρύζια του γάμου ακόμη στα λινά σεντόνια, εκείνον δεν τον διέγειρε η κάθιδρη πλάτη της νεόνυμφης, ούτε τα μαλακά της οπίσθια που χτυπιόνταν πάνω στην κοιλιά του γιατί απλούστατα είχε τα μάτια του μισόκλειστα κι αγχωμένος όσο δεν παίρνει, ονειρευόταν για να τελειώσει το αγόρι που πριν από έναν μήνα, όρθιο πίσω από τις πικροδάφνες του Ιλισού, εκσπερμάτιζε στο πρόσωπό του.

* * *

Ήταν η τελευταία φορά που μιλούσε με τον πατέρα του, ο οποίος με δέρμα ξερό σαν σύκο, συρρικνωμένος στο ελάχιστο της ύπαρξής του μέσα στον πράσινο ζουρλομανδύα του νοσοκομείου, αισθανόταν την ανάγκη να ξεπεράσει τη ζώνη της σιωπής, να εξομολογηθεί στον μοναχογιό του γεγονότα που έκρυβε ακόμη κι από τον ίδιο του τον εαυτό. Κι εκείνος, ο επιστήθιος φίλος μου, όπως ισχυρίστηκε στον παρηγορητικό καφέ μετά τη νεκρώσιμη ακολουθία

και την ταφή, υπό την επήρεια του σοκ της αποκάλυψης δεν βρήκε το θάρρος να ρωτήσει τίποτα άλλο, παρά αφέθηκε στον μονόλογο του μελλοθάνατου γεννήτορά του παραμένοντας όσο πιο απαθής μπορούσε, λες και όσα άκουγε δεν αφορούσαν τον ίδιο, αλλά ένα τρίτο πρόσωπο, το υιοθετημένο αγόρι ενός άκληρου ζευγαριού που παραθέρριζε στα νιάτα του δίπλα στο ενοικιαζόμενο τροχόσπιτό τους. Εγώ όμως γνωρίζω πως η θρυλούμενη αυτοσυγκράτησή του δεν κράτησε παρά μονάχα λίγες ώρες.

Ο πατέρας του, όπως μάθαμε, κατέρρευσε στη συνέλευση των συνταξιούχων του υπουργείου του τη στιγμή που διαπληκτιζόταν με έναν νεαρό συνδικαλιστή, εκπρόσωπο του σωματείου. Μεταφέρθηκε στα Επείγοντα όπου διαγνώστηκε πως πέρασε ένα ελαφρύ ισχαιμικό επεισόδιο, που ευτυχώς δεν είχε πειράξει τις ζωτικές του λειτουργίες. Από εκεί, η Ασφαλιστική του τον μετέφερε σε ιδιωτικό θεραπευτήριο για ταχεία ανάρρωση. Η ανάρρωση όμως δεν ήρθε ποτέ, αντιθέτως οι αλληπάλληλες εξετάσεις αποκάλυψαν ότι υπήρχε ένα επιπλέον πρόβλημα στους πνεύμονες που επέτεινε τη βραδινή δύσπνοια.

Ο φίλος μου, μετά το πρώτο επισκεπτήριο, μου είπε πως μονάχα ένας ήπιος αποσυγχρονισμός των κινήσεων, ορατός και στους μη ειδικούς, μαρτυρούσε την πρόσφατη περιπέτεια της υγείας του· αντι-

θέτως, οι λέξεις που χρησιμοποιούσε σπάνια έχαναν την ακρίβειά τους, καθώς του μιλούσε διαρκώς και με εντυπωσιακές λεπτομέρειες για τα δεκάδες σπίτια που είχε αλλάξει μέχρι να παντρευτεί, μα και αργότερα, όταν εξαιτίας του άρχισε η οδύσσεια των μετακομίσεων, με αυτόν βρέφος ακόμη, «παραπανίσιο βάρος», «ανοικονόμητο».

Του ανέφερε έναν ατέλειωτο κατάλογο διευθύνσεων, που θα προτιμούσε να αγνοήσει, να ξεχάσει την άλλη στιγμή, όμως αυτές οι διευθύνσεις σχημάτιζαν μες στη ζωή του έναν οδικό χάρτη, καθεμιά είχε τη βαθύτερη σημασία της και χαμογελώντας νοερά συλλογίστηκε πως αν σημείωνε με μια μικρή τελίτσα, πάνω στο σχεδιάγραμμα της πόλης, κάθε διεύθυνση και ύστερα ένωνε όλες τις τελίτσες με μια τεθλασμένη γραμμή, θα σχηματιζόταν κάτι σαν καρδιογράφημα.

Κι ενώ το δεύτερο εγκεφαλικό δεν είχε αποτελειώσει τη δουλειά του πρώτου, με την ψευδαίσθηση μιας νέας πάντα περιπέτειας, ο πατέρας του έβλεπε τις αναμνήσεις του να επανέρχονται ορμητικές και το ελεγχόμενο παραλήρημα τον βοηθούσε να ξαναζήσει όσα με τρόμο κι ενοχές είχε βαθιά μέσα του καταχωνιάσει.

Απέλπιδες προσπάθειες, διαδοχικές απόπειρες να ξαναφορέσει το νεανικό του σώμα, αποτυγχάνοντας κάθε φορά όλο και πιο πειστικά.

«Το σώμα του δεν του ανήκε πια. Μου μιλούσε κι εγώ σκεφτόμουν πως έπαιζε θέατρο ή πως ένας άγνωστος ηθοποιός ντουμπλάριζε επιδέξια τη φωνή του. Ο άντρας τον οποίο νόμιζα ότι γνώριζα θόλωνε σαν κινηματογραφική εικόνα.

»Στο τέλος του επισκεπτηρίου μ' άρπαξε από το μανίκι: “Να σου ζητήσω μια χάρη;”

»Έγνεψα “ναι”.

»“Μη με λυπάσαι! Πάντοτε μισούσα τον οίκτο”».

* * *

Ο επιστήθιος φίλος μου, εγκατεστημένος εδώ και χρόνια στο Παρίσι, αναγνωρισμένος συγγραφέας πια, επέστρεψε για μια εβδομάδα και παρά τη θέλησή του πήγε και ξαναπήγε στον θάλαμο αυξημένης φροντίδας, συνήθως πριν έρθει η «αποκλειστική» νοσοκόμα και αφέθηκε, όπως επέμενε να επαναλαμβάνει κατά διαστήματα, αφέθηκε πίσω από τις λευκές κουρτίνες και τα παραβάν, να γλιστρήσει στο χιόνι των παιδικών του χρόνων, καθώς οι κοινοί χειμώνες τους μπερδεύονταν ο ένας με τον άλλον – η μια λευκή εικόνα έπεφτε πάνω στην άλλη, όμως δεν τη σκέπαζε, τη χώνευε διακριτικά δημιουργώντας ένα παλίμψηστο – ο χειμώνας, ενικός αριθμός, του χίλια εννιακόσια τίποτα. Μια εποχή, ενιαία και αδιαίρετη.

«Γενάρης, αλλά ποιας χρονιάς; Χιόνιζε ακατάπαυστα, ακόμη και μέσα στο κέντρο της Αθήνας.

Πρώτη φορά έβλεπα τη γειτονιά μας ντυμένη στα λευκά. Πηγαίναμε με τα πόδια στο σχολείο. Με κρατούσε σφιχτά από το χέρι ο πατέρας μου. Βιαζόταν. Εγώ καθυστερούσα σκόπιμα. Για μια στιγμή χαλάρωσε τη λαβή, του ξέφυγα και βρέθηκα ξαπλωμένος στο πεζοδρόμιο φαρδύς πλατύς. Δεν είπε τίποτα. Μ' άφησε να σηκωθώ μόνος μου και τίναξε το χιόνι από τα μπατζάκια».

«Θυμάσαι από πότε άρχισες να θυμάσαι;»